

Společně pracujeme pro zelenější Česko

Participace na rozvoji a implementaci politik v oblasti klimatu a energetiky a programových politik EU 2021+

3.12.2020

Jana Maussen

TEORIE PARTICIPACE

3.12.2020

Jana Maussen

“(Ne) o nás bez nás”

- Zkušenosti ukazují, že projekty jsou úspěšnější, když se do jejich výběru a realizace zapojují občané.
- Komisařka pro soudržnost a reformy Elisa Ferreira řekla:

„Všichni občané, ať jsou kdekoli, mohou cítit, že jsou součástí tohoto evropského projektu“ a zavázali se „navštívit regiony, aby pochopili místní zájmy a potřeby“ s cílem „podpořit rychlejší a lepší realizaci projektů, a dát komunitám vědět, že nejsou opomíjeni.“

Konference v Bruselu „Zapojení občanské společnosti do politiky soudržnosti na období 2021–2027“ v únoru 2020

- Komise organizuje strukturovaný dialog se zúčastněnými stranami, tj. zastřešujícími organizacemi s cílem přiblížit finanční prostředky EU a politiku soudržnosti občanské společnosti, pomoci Komisi při rozvoji politiky v různých oblastech odborných znalostí a diskutovat o implementaci fondů EU.

Evropský kodex chování pro partnerskou spolupráci v rámci evropských strukturálních a investičních fondů (EK, leden 2014)

- Musí to být o konstruktivním dialogu, např. mechanismy zpětné vazby a následné kontroly dostupnosti, načasování konzultací.
- Veřejné orgány mají posílit své participační postupy a budovat kapacitu partnerů občanské společnosti pro účinnou správu a využívání fondů v příštím programovém období na základě stávajících pravidel partnerství.

PARTICIPACE v PRAXI

Centrum pro dopravu a energetiku (CDE) je v ČR členem platformy Zelený kruh (ZK)

- ZK má v různých komisích a pracovních skupinách včetně monitorovacích výborů kolem 70ti zástupců
- ZK nemá finanční prostředky na uhrazení jejich činnosti – participace probíhá dobrovolně
- CDE ve spolupráci se ZK vysílá svoje zástupce do relevantních pracovních skupin

Příklady participace při přípravě OP 2021+

- Komunikace se zodpovědným Národním orgánem pro koordinaci příprav OP 2021+ - s Ministerstvem pro místní rozvoj (MMR)
- 4x Žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím včetně dotazu k participaci – 1x bez odpovědi, 2x odpověď bez info k participaci, 1x odpověď včetně info k participaci

Informace k participačním a konzultačním krokům z MMR

Co se týče Vámi poptávaných participačních a konzultačních kroků, informujeme Vás, že v rámci přípravy klíčových dokumentů pro programové období 2021–2027 průběžně probíhá celá řada konzultačních aktivit, mezi nimiž lze uvést zejména:

- vytváření rámcových pozic, instrukcí a mandátů při projednávání návrhů evropské legislativy prostřednictvím širokého partnerství v rámci tzv. Resortní koordinační skupiny,
- projednávání uvedených dokumentů v rámci Rady pro Evropské strukturální a investiční fondy na pracovní úrovni, kde jsou mimo ústředních orgánů státní správy zastoupeny všichni územní partneři (Asociace krajů ČR, Svaz měst a obcí ČR, Sdružení místních samospráv, Národní síť místních akčních skupin, Česká biskupská konference), profesní sdružení (Hospodářská komora, Svaz průmyslu a dopravy ČR aj.), Českomoravská konfederace odborových svazů, neziskový sektor apod.,
- od roku 2018 MMR uspořádalo 7 kulatých stolů k přípravě programového období 2021–2027, které byly veřejně přístupné a veřejně dostupné on-line. První návrh Dohody o partnerství byl zveřejněn na webu MMR a prošel tzv. veřejnou konzultací v prosinci 2019, kdy každý občan ČR měl možnost zaslat MMR své připomínky.

V těchto konzultačních krocích bude MMR i nadále pokračovat. V rámci dopracování materiálů budou tyto diskutovány na k tomu určených platformách a komunikovány veřejně. Dále před předložením materiálů vládě ke schválení proběhnou meziresortní připomínková řízení.

Stav přípravy dokumentu Dohoda o partnerství

- První návrh byl k veřejné konzultaci poskytnut 9. prosinci 2019 – jako “vánoční a novoroční dárek pro každého občana ČR” s konečným termínem 6. ledna 2020
- Od roku 2018 MMR uspořádalo 7 kulatých stolů – veřejně přístupných – poslední 6. prosince 2019
- Co od 6. ledna 2020 do dnešního dne? Jak proběhla veřejná konzultace? Jak se postupuje s vyhodnocením včetně informace o procesu, počtu participujících subjektů či počtu připomínek?
- Jelikož není zatím schválena příslušná evropská legislative, MMR plánuje, že Dohoda o partnerství bude schválena 4 měsíce po schválení evropské legislativy a operační programy pak do 6ti měsíců.

Participace při monitorování stávajícího OP PIK

- Komunikace se zodpovědným orgánem MPO
- Po 3 měsících proběhla výměna oficiálního zástupce ZK v Monitorovacím výboru OP PIK
- V říjnu neproběhl Monitorovací výbor ani online, nýbrž per rollam.
- Jaká jsou pravidla nominování do přípravné platformy OP TAK? Mají zástupci MV OP PIK přednostní právo stát se členy přípravné platformy?

Nominace zástupce NGO do přípravného týmu Plánů územní spravedlivé transformace

Komunikace s MMR a MŽP

- 6 dopisů od CDE či Zeleného kruhu na MMR anebo MŽP a 3 dopisy z MMR či MŽP od 4.7. do 29.9.
- *Zelený kruh – 1 dopis o nominaci na MMR – 4.7.*
- *CDE dopis o nominaci na MMR – 7.7.*
- *CDE dopis o nominaci na MŽP – 31.7.*
- *MMR – dopis, že CDE přizve – 4.8.*
- *Zelený kruh – 2 dopis o nominaci na MMR – 17.8.*
- *MŽP – dopis, abychom komunikovali s MMR – 25.8.*
- *CDE – dopis s opakovanou žádostí o nominaci na MMR – 25.8.*
- *MMR – 25.9. dopis na CDE, aby nominovalo zástupce do 30.9. s tím, že první jednání bude 6.10.*
- *CDE – dopis na MMR s nominací – 29.9.*

(Ne)možnost participace při přípravě Národního fondu obnovy

- (ne)komunikace s MPO
- Na rozdíl od jiných států neprošel dokument jinou než vnitroresortní konzultací a ani týden před předložením vládě nebyl kompletní (chyběly například detaily klíčových opatření MŽP a MZe).
- Na vypořádání připomínek a diskusi mezi resorty byl jediný den (pátek 9.10.) a s širší konzultací vláda nepočítala vůbec.
- MPO až po veřejném nátlaku po konzultaci začalo pořádat kulaté stoly – proběhne celkem 6 dvouhodinových online akcí
- Jaká jsou pravidla pro tento proces? Kdo bude přizván? Jak se budou vypořádávat připomínky?

CDE přes ZK participuje v Radě vlády pro nestátní neziskové organizace (NNO)

Existuje Pracovní skupina pro tvorbu Strategie vůči NNO na léta 2021 – 2030

Návrhy možných řešení:

- Zpracovat metodiku pro účast zástupců občanské společnosti v participativních procesech.
- Je zde riziko určité "monopolizace" participace či její využívání v menší míře.
- Posílit postavení a úlohy střech a sítí jako prostředníka mezi veřejnou správou a neziskovým sektorem

Smysluplná participace

- Kdo může participovat?
- Podle jakých podmínek?
- Je načasování realistické?

